

HE 85/2024 vp ja LA 26/2023 vp

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

8.10.2024

Susanna Holmberg, va. oikeudellisen yksikön päällikkö, OTM

Teollisuusliitto ry:n kanta yleisesti hallituksen esitykseen 85/2024 vp sekä lakialoitteeseen LA 26/2023 vp

- Teollisuusliitto ry vastustaa hallituksen esitystä 85/2024 vp ja viittaa jo aiemmin hallituksen esityksestä antamaansa lausuntoon
- Teollisuusliitto ry kannattaa lakialoitetta LA 26/2023 vp työntekijöiden edustajan tulkintaetuoikeudesta
- Teollisuusliitto ry yhtyy kaikilta osin Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK ry:n lausuntoon

Teollisuusliitto haluaa kiinnittää huomiota hallituksen esityksessä 85/2024 vp erityisesti seuraaviin seikkoihin

- Yleissitovassa kentässä ei ole käytössä työehtosopimuksen neuvotelleiden osapuolten antamaa tukea ja koulutusta paikalliselle sopimiselle
 - Kun paikallista sopimista on työehtosopimuksella lisätty, on samalla huolehdittu luottamusmiehen kouluttautumisoikeudesta, tiedonsaantioikeudesta, ajankäytöstä ja työsuhdeturvasta
 - Teollisuusliitto pitää tärkeänä, että luottamusmies on jatkossakin ensisijainen sopijakumppani paikallisissa sopimuksissa
- Mahdollisuus valita pääluottamusmiehen rinnalle toinen henkilö solmimaan paikallisia sopimuksia tekee tilanteesta sekavan, eikä lakiehdotuksessa oteta kantaa tilanteeseen, jossa pääluottamusmies ja luottamusvaltuutettu ovat erimielisiä paikallisesta sopimuksesta

Teollisuusliitto haluaa kiinnittää huomiota hallituksen esityksessä 85/2024 vp erityisesti seuraaviin seikkoihin

- Erityisesti ulkomaalaisten yritysten mahdollisuudet polkea työehtoja
 - Teollisuusliiton laskelmien mukaan Teknologiateollisuuden työntekijöitä koskevan työehtosopimuksen paikallisella sopimisella voi työntekijä menettää vuositasolla jopa 20 000 euroa
 - Merkittävä kilpailuetu ulkomaiselle yritykselle
 - Tapauksia jo nyt, vaikka laki ei vielä salli paikallista sopimista yleissitovassa kentässä
- Paikallisten sopimusten valvontakeinot sekä seuraamukset yleissitovassa kentässä eivät ole tehokkaita
 - Työntekijän on nostettava suorituskanne yleisessä tuomioistuimessa, jolloin tuomioistuin pyytää lausuntoa paikallisen sopimuksen tulkinnasta työtuomioistuimelta. Tulkinnan saaminen vaatii siten euromääräisen saatavan vaatimisen
 - Lopullisen tuomion paikallisen sopimuksen tulkinnasta voi saada useiden vuosien päästä, mikäli kaikki oikeusasteet käydään läpi
 - Työntekijälle tulee valtava oikeudenkäyntikuluriski

Teollisuusliitto haluaa kiinnittää huomiota hallituksen esityksessä 85/2024 vp erityisesti seuraaviin seikkoihin

- Semidispositiivisista määräyksistä sopiminen työehtosopimuksilla, joita ei neuvottele valtakunnalliset työmarkkinajärjestöt vaarantaa erityisesti direktiivien noudattamisen
 - Ammattiosastoilla ja muilla alayhdistyksillä sekä yrityksillä ei välttämättä riittävää tietoa direktiiveistä
- Kun sopijana on alayhdistys, sopijaosapuolten välillä ei vallitse sellaista tasapainoa kuin silloin, kun sopijaosapuolina ovat valtakunnalliset työmarkkinajärjestöt, joten riski työehtojen heikkenemiseen olemassa
- Jos semidispositiivisista määräyksistä toisinsopiminen ei edellytä enää valtakunnallisia työmarkkinasopijaosapuolia sopijoiksi ja paikallinen sopiminen ei edellytä enää työnantajan sidottuneisuutta työehtosopimukseen, vähenee todennäköisesti työnantajien järjestäytymishalukkuus, jolloin yleissitovat työehtosopimukset ovat vaarassa poistua

Teollisuusliitto haluaa kiinnittää huomiota hallituksen esityksessä 85/2024 vp erityisesti seuraaviin seikkoihin

- Vähimmäispalkkadirektiivi edellyttää, että valtiot edistävät palkanmäärittäystä koskevia työehtosopimusneuvotteluja ja parantavat työntekijöiden pääsyä työehtosopimusten vähimmäispalkan suojaa koskevien oikeuksien piiriin
 - Järjestäytymisen houkuttelevuuden vähentäminen johtaa päinvastaiseen lopputulokseen
- Työehtosopimuslain 9 §:ään ei tule tehdä teknisluonteista muutosta
 - Työehtosopimuslain vastaiset työtaistelut johtuvat lähes aina työnantajan toiminnasta
 - Seuraamusten tulee olla samansuuruiset työnantaja- ja työntekijäpuolelle

Lakialoite LA 26/2023 vp

- Ottaen huomioon tehottomat oikeussuojakeinot paikallisissa sopimuksissa, on varsin kannatettavaa, että tulkintaetuoikeus olisi työntekijöiden edustajilla
- Paikallisen sopimuksen laatii yleensä työnantaja. Mikäli tulkintaetuoikeus olisi työntekijöiden edustajalla, se pakottaisi työnantajan huolehtimaan siitä, että sopimusehdot ovat selkeitä